

„Gospod! meni je skrb le za njega, a ne toliko za mene, ker dobro vem, ako bi mene tolika nesreča zadela, kakor je njega, tudi on bi storil za mene, kakor zdaj jaz za njega.“

„Lehko noč, Jakob! nečem, da bi vas ustavljal pri delu,“ reče trgovec in otide.

Ali trgovec ne more pozabiti plemenitega srca ubozega kovača Jakoba, zatorej sklene obdarovati njegovo plemenito dejanje. Takój družega dné pride zopet v kovačnico ter reče ubozemu kovaču: „Jakob, vi ste dober človek, ter ne zaslužite toliko trpljenja! Nate, tukaj vam prinesem mošnjo z dvesto cekini; vzemite in pomagajte si ž njimi, kolikor najbolj znate in morete. S tem denarjem si lahko kupite železa naravnost iz tovarne, da vam ne bode treba dobička dajati kramarjem, ki prodajejo na drobno. Ta dobiček ostane lahko vam, da si kaj prihranite za stare dni.“

Kako se pa začudi trgovec, ko ga kovač debelo pogleda, rekoč: „Hvala vam lepa, gospod, na vaši dobroti, a prosim vas, da bi ne zahtevali od mene, naj bi vzel vaše denarje, katerih nijsem niti zaslužil, niti jih potrebujem za svojo osebo. Pred tremi leti, ko nijsem imel družega, nego jopič, ki ga vidite na meni, dal mi je moj sosed kramar za celih petdeset goldinarjev železa na up, in jaz naj bi bil zdaj za njegovo dobroto tako nehvaležen, da bi mu še ta mali dobiček odtegnil, ki ga ima pri svoji trgovini? Nè, tega ne storim nikoli! Ako želite s svojim denarjem kaj dobrega storiti, poslušajte me in storite, kar vam svetujem. Darujte mošnjo s cekini ubozemu móžu, mojemu prijatelju, za katerega se jaz po noči trudim, in katerega je ogenj v siremaštvu pripravil. Moj prijatelj si s tem denarjem lahko mnogo pomore in jaz bom zopet vso noč sladko in mirno spal.“

Ker ubogi kovač Jakob denarjev nij hotel vzeti, storil je trgovec, kakor mu je kovač svetoval. Dal je mošnjo s cekini njegovemu nesrečnemu prijatelju, ter je tako rešil njega in njegovo družino iz pomanjkanja in trpljenja.

Glejte, otroci! to je bil plemenit človek, ki je ljubil svojega bližnjega, kakor samaga sebe.

— 6.

Vojaško življenje.

V življenju je več stanov: kmetski, gosposki, duhovski, vojaški in še mnogo drugih stanov. Kakor drugi stanovi je tudi vojaški stan zelo potreben, kajti ta nam ohranja ljubi mir, nam brani dom, nas varuje znotranjih in vnanjih zločincev. Vojaški stan tedaj vsakdo čisla in spoštuje; a vendar se marsikateri kmetski mladenič boji vojaške suknje, dokler se ne navadi postavnega vojaškega življenja.

„Joj meni! nabéra bode prihodnjega meseca!“ kliče marsikatera žalostna mati, in potrtega sra pogleduje oče svojega dvajsetletnega sina, ki bode moral iti k nabéri, in mora tudi naravnost k vojakom. In res, za nekoliko dni je sin vojak. Mora se ločiti od vsega njemu najljubšega. Obstopijo ga oče, mati, sestre in bratje in mu podajo roko. Strastno stiska njegova desna roka svojih ljubih, in usta tomaj izgovoré zadnjo besedo: „Z Bogom!“

Solnce ravno vzhaja izza gore in njegovi žarki milo blišče po rosnih livadah, ko nastopni vojak pride čez ljubeznjiv domač hribec. Vrh hribečka

ozrè se še jedenkrat po ravnem žitnem polji, na svoj rojstni kraj, na hišo, v katerej več src bije zanj, na potok, pri katerem se je igral in radoval. Sroč mu hoče žalosti počiti, a vendar ne joče, nego gorko priporoča svoje rojstno vas in očetovo hišo najvišjemu ohranitelju, rekoč: Bog vas obvaruj mili hribčeki, zelene ravnine in vas prijetne loge; mir naj kraljuje v tebi moja rojstna vas in ti stara hiša, v katerej je tekla moja zibelka, ne zruši se tako hitro, da te moje okó, če se še kdaj povrnem, vidi in da se pri svojih ljubih zopet raduje.

Nekako okrepčan méri široko cesto proti glavnemu mestu, kjer ga preoblečejo, ter ga uče stopati, puško in bodalo sukati, in smrtonosen svinec na sovražnika metati.

Malo časa kraljuje ljubi mir po deželah. Ljudjé so nepravíčni, ošabni in kdo vé, kaj še vse! Bolj in bolj se širijo sovražne namere zdaj v tej, zdaj v unej državi, katere na jedenkrat prikipé do vrha, vojska se začénja, in prej, ko bi kdo mislil zaropoče bobén in zapoje trobenta. Truma za trumo, kardelo za kardelom pomika se na bojišče.

Tudi naš vojak novinec junaško stopa za razvito vojaško zastavo. Spominja se domačih livad in svojih dragih; mili glasovi domačih zvonov zvoné mu po ušesih, a ti spomini ga kar nič ne ožalosté, ker vé, da gré v boj za pravično stvar in tudi za svoje drage, in za svojo milo domovino. Ponosno gleda zelene travnike, kjer se pase lepa živina, vinograde, polje, kjer žito zori in kjer utrujen starček mirno počiva pod domačo lipo; gleda mesta, kjer se razvijajo znanstva in kjer cvetó umetelnosti in kjer breskrbni otroci po vrtilih igrajo. „Ne bojte se, ljuba moja mati!“ pravi pogumni vojak, „nič se ne bojte vi očetje in ne trepetajte pred sovražnikom, kajti zagotavljam vas, da bodo moje prsi in prsi tisoč drugih junakov vsem vam varno zatišje. Hrabro in pogumno se bomo bíli, kadar bo de treba, in z veselím spominom, da se nijsem sam zase boril, nego za ljubi svoj dom in za cesarja, bodem tudi padel in umrl junaške smrti.“

Ako tudi tebe, slovenski mladeníč, pokliče cesar v vojaški stan, nikar ne žaluj, ker vedi, da je ta stan zeló potreben. Pomisli pa tudi, da ima vsak stan svoje trpljenje in tudi svoje veselje.

Čebelica.

Kdo pravi ti čebelica
V cveticah da je slád?
Umétnosti kdo te učil,
Da beli delaš sát?

Mar rekla ti je mática
Nabirati medú,
Da toliko dobimo ga
Iz nježnega satú?

Kdo pridnosti te je učil,
Kdo kaže tvoj ti stan?
Kdo kaže pot na polja ti,
Od kod ti um je dan?

Lastnosti te, živdica,
So dane od Bog;
Zatorej vse, karle živí,
Prerado te ima

Ti pridnosti si lep izgled,
Ti kažeš nam lepó,
Da njemu le, kdor dela rad
Življenje je sladkó!

Io. Gabršek.